

دسته سوم) روایات دال بر اکثر بودن روث از بول (در حالیکه بول لازم الغسل دانسته شده است)

یک) «وَعَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْوَشَاءِ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِي مَرْيَمَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا تَقُولُ فِي أَبْوَالِ الدَّوَابِّ وَارْوَاتِهَا قَالَ أَمَّا أَبْوَالُهَا فَاغْسِلْ إِنْ أَصَابَكَ ، وَ أَمَّا أَرْوَاتُهَا فَهِيَ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ»^۱

۱. همان، ص ۴۰۸، ح ۴۰۰۱

دو) «وَبِإِسْنَادِهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى عَنْ السَّنْدِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ يُونُسَ بْنِ يَعْقُوبَ عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى بْنِ أَعْيَنَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَبَوَالِ الْحَمِيرِ وَابْغَالِ قَالَ اغْسِلْ ثَوْبَكَ قَالَ قُلْتُ فَأَرْوَاتُهَا قَالَ هُوَ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ»^۱

ما می‌گوییم:

مرحوم صاحب معالم می‌نویسد که محقق حلی می‌گوید «هو اکثر من ذلك» به معنای آن است که چون بسیار زیاد است لازم نیست که شسته شود و لذا روایت‌ها دال بر طهارت است.

«قال المحقق ره یعنی أن كثرتها يمنع التكليف بإزالتها و هو حسن»^۲

دسته چهارم) روایاتی که دال بر وجوب نزع بثر از عذره دواب است

یک) «وَقَدْ سَبَقَ حَدِيثُ كُرْدَوَيْهِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي بَثْرِ يَدْخُلُهَا مَاءُ الْمَطَرِ فِيهِ الْبَوْلُ وَالْعَذْرَةُ وَ أَبْوَالُ الدَّوَابِّ وَ أَرْوَاتُهَا وَ خَرُّ الْكِلَابِ قَالَ يَنْزَحُ مِنْهَا ثَلَاثُونَ دَلْوًا وَإِنْ كَانَتْ مُبْخَرَةً»^۳

ما می‌گوییم:

ترک استفصال در پاسخ حضرت، روث دواب را هم حکم با خرق کلاب مطرح می‌کند، و این دلالت بر نجاست دارد. اللهم الا ان يقال، عطف این موارد به هم، صورتی را تصویر کرده است که همه این پلیدی‌ها با هم در چاه افتاده باشد.

۱. همان، ص ۴۰۹، ح ۴۰۰۶

۲. معالم الدین، ج ۲، ص ۴۵۰

۳. وسائل الشیعة، ج ۱، ص ۱۹۱، ح ۴۹۳

مسئله ۶: نجاست روث غیر پرندگان دارای نفس سائله حرام گوشت

۱. در مسئله ۳، نجاست بول این حیوانات (مثل گربه، سگ و ...) معلوم شد. و گفتیم که بر نجاست روث این دسته هم اجماعات بسیار اقامه شده است.

۲. در مورد نجاست این دسته هم روایات متعددی موجود است:

دسته اول: روایات دال بر نجاست

(یک) «مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ عَنِ الْمُفِيدِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ يَعْنِي ابْنَ الْحَسَنِ بْنِ الْوَلِيدِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَ الصَّفَّارِ جَمِيعاً عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَحْرٍ عَنْ ابْنِ مُسْكَانٍ عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الْعَذْرَةِ تَقَعُ فِي الْبِثْرِ فَقَالَ يَنْزَحُ مِنْهَا عَشْرُ دَلَاءٍ فَإِنْ ذَابَتْ فَأَرْبَعُونَ أَوْ خَمْسُونَ دَلْوَاً»^۱ ما می‌گوییم:

و جوب نزح ملازم با نجاست است و عذره هم اگرچه ظهورش در عذره انسان است ولی به صورت مطلق می‌تواند شامل همه حرام گوشت‌ها شود.

مطابق این روایات چند روایت دیگر هم مطرح است.^۲

دسته دوم) روایات دال بر طهارت

(یک) «وَبِإِسْنَادِهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ يَعْنِي ابْنَ أَبِي الْخَطَّابِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ عَنْ عَلِيٍّ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَخِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ بَثْرِ مَاءٍ وَقَعَ فِيهَا زَبِيلٌ مِنْ عَذْرَةِ رَطْبَةٍ أَوْ يَابِسَةٍ أَوْ زَبِيلٍ مِنْ سَرَقِينَ أَوْ يَصْلُحُ الْوُضُوءُ مِنْهَا قَالَ لَا بَأْسَ»^۳ [زبیل: ظرفی که چیزی را حمل می‌کند].

ما می‌گوییم:

با توجه به اینکه در این روایت، عذره داخل چاه افتاده است و چاه بدون تغییر و به صرف ملاقات با نجس، نجس نمی‌شود، روایت دال بر طهارت نیست. اصف الی ذلک آنکه ظهور لفظ عذره، در عذره انسان است.

(دو) «وَبِإِسْنَادِهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْحَسَنِ عَنْ أَبِي الْقَاسِمِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ حَمَّادٍ الْكُوفِيِّ عَنْ بَشِيرٍ عَنْ أَبِي مَرْيَمَ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: كُنْتُ مَعَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَائِطٍ لَهُ فَحَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَنَزَحَ دَلْوَاً لِلْوُضُوءِ مِنْ رُكْبَةٍ لَهُ فَخَرَجَ عَلَيْهِ قِطْعَةُ عَذْرَةٍ يَابِسَةٍ فَأَكْفَأَ رَأْسَهُ وَ تَوَضَّأَ بِالْبَاقِي»^۴

۱. همان، ح ۴۹۱

۲. همان، ح ۲، ۳، ۵، ۶

۳. وسائل الشیعة، ج ۱، ص ۱۷۲، ح ۴۲۹

۴. همان، ص ۱۵۴، ح ۳۸۶

[اکفا: کنار زدن]

ما می گوئیم:

صاحب وسائل درباره این روایت می نویسد:

در خارج فقه اندیشه حنفی

« أَقُولُ: حَمَلُهُ الشَّيْخُ عَلَى عَذْرَةٍ مَا يُؤْكَلُ لَحْمُهُ فَإِنَّهَا لَا تُنَجِّسُ الْمَاءَ وَ يَحْتَمِلُ الْحَمْلُ عَلَى التَّقِيَّةِ وَ

عَلَى أَنْ الْمُرَادَ بِالْبَاقِي مَا بَقِيَ فِي الْبِئْرِ لَا فِي الدَّلْوِ وَ عَلَى أَنَّ الدَّلْوَ كَانَ كُرًّا وَ غَيْرَ ذَلِكَ. »^۱

سه) « مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ عَنِ الْمُفِيدِ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ قَوْلَوَيْهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ وَ عَلِيِّ بْنِ حَدِيدٍ وَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي نَجْرَانَ جَمِيعاً عَنْ حَمَّادٍ عَنْ حَرِيزٍ عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلٌ وَطِئَ عَلَى عَذْرَةٍ فَسَاخَتْ رَجُلُهُ فِيهَا أَيْنَقُضُ ذَلِكَ وَضُوءُهُ وَ هَلْ يَجِبُ عَلَيْهِ غَسْلُهَا فَقَالَ لَا يَغْسِلُهَا إِلَّا أَنْ يَقْذَرَهَا وَلَكِنَّهُ يَمْسَحُهَا حَتَّى يَذْهَبَ أَثَرُهَا وَ يُصَلِّي. »^۲

ما می گوئیم:

روایت دال بر طهارت عذره نیست (که به صورت مطلق آمده است و البته ظهورش در عذره انسان است ولی شامل همه عذرات می شود) چرا که ممکن است بگوئیم تطهیر عذره به زوال عین است و محتاج غسل نیست.

جمع بندی:

به نظر ادله دال بر نجاست تمام است.

^۱ . همان، ص ۱۵۵

^۲ . همان، ص ۲۷۳، ح ۷۱۸